

7. ทฤษฎีสลิตินและเสรีภาพของสตรี

ทฤษฎีเกี่ยวกับสลิตินและเสรีภาพของสตรี (feminist theory) เป็นการศึกษาแนวใหม่ ซึ่งโดยปริยายหรือแบบนิตีเป็นการเสนอระบบความคิดที่มีหลักการทั่วไป และความครอบคลุมอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานของชีวิตทางสังคม และประสบการณ์ของมนุษย์ที่สามารถจะเข้าใจได้โดยการมองผ่านทัศนะของผู้หญิง ทฤษฎีเกี่ยวกับสลิตินและเสรีภาพของสตรี มีสตรีเป็นจุดยืนที่สำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก "หัวข้อเรื่อง" ในการศึกษาวิเคราะห์ จุดเริ่มต้นในการศึกษา คือสถานการณ์และประสบการณ์ของสตรีในสังคม ประการที่สอง ถือว่าสตรีเป็นหัวข้อสำคัญในกระบวนการศึกษาวิเคราะห์ กล่าวคือ พยายามที่จะมองโลกจากมุมมองที่มีลักษณะเฉพาะของสตรีในโลกทางสังคม ประการที่สาม ทฤษฎีและเสรีภาพของสตรีมีลักษณะ เป็นทฤษฎีวิจารณ์ และการเคลื่อนไหวในนามของสตรี พยายามที่จะก่อให้เกิดโลกที่ดีขึ้นสำหรับสตรีและเพื่อมนุษยชาติใน ส่วนรวม

ทฤษฎีสลิตินและเสรีภาพของสตรีแตกต่างจากทฤษฎีสังคมวิทยาอื่น ๆ หลายประการด้วยกันคือ ประการแรก ทฤษฎีนี้เป็นผลงานของนักวิชาการสหสาขาวิชา ซึ่งไม่เพียงแต่ประกอบ ด้วยนักสังคมวิทยาเท่านั้น แต่ยังมีนักวิชาการจากสาขาวิชาอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก เช่น นักมานุษยวิทยา นักชีววิทยา นักเศรษฐศาสตร์ นักประวัติศาสตร์ นักกฎหมาย นักปรัชญา นักรัฐศาสตร์ นักจิตวิทยา และนักเทววิทยา นอกจากนี้ก็ยังมีผู้ที่อาจเรียกได้ว่าเป็นนักเขียนเชิงสร้างสรรค์ พวกนักเคลื่อนไหวทางการเมือง ผู้ที่เป็นปากเสียงของสตรีผิวดำ และนักเขียนอื่น ๆ จากชุมชนปัญญาชนของประเทศในยุโรปและโลกที่ 3 ประการที่สอง นักสังคมวิทยาที่สนใจเกี่ยวกับทฤษฎีสลิตินและเสรีภาพของสตรี เช่นเดียวกับนักทฤษฎีสลิตินและเสรีภาพของสตรีคนอื่น ๆ มีแนวทางในการพยายามที่จะขยายขอบเขตการศึกษาที่มีอยู่เดิมให้กว้างขวางออกไป ที่สำคัญเกี่ยวกับการศึกษาเกี่ยวกับสตรี คือพัฒนาการความเข้าใจในเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับสังคม เพื่อเปลี่ยนแปลงโลกทางสังคมในทิศทางที่ดีกว่ายุติธรรม และมีลักษณะของมนุษย์มากขึ้น ประการที่สาม นักสังคมวิทยาส่วนใหญ่มีความฉะฉานที่จะบูรณาการทฤษฎีสลิตินและเสรีภาพของสตรี เข้าไปรวมกับงานทางสังคมวิทยา ส่วนหนึ่งก็ด้วยเหตุผลที่ว่าทฤษฎีนี้ยังใหม่ และมีลักษณะก้าวหน้าอย่างมาก และส่วนหนึ่งก็เพราะผู้สร้างทฤษฎีส่วนใหญ่แล้ว ไม่ใช่ นักสังคมวิทยา และอีกส่วนหนึ่งก็เพราะความไม่แน่ใจใน

ความเชื่ออันหนึ่งของวิทยาศาสตร์ของความเข้าใจทางวิชาการ ที่มีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับ
ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง ประการที่สี่ ทฤษฎีสิทธิและเสรีภาพของสตรี ไม่ได้อยู่ในแบบ
การศึกษาหนึ่งใน 3 แบบ ที่เป็นแบบแผนในสังคมวิทยา คือ แบบการศึกษาทางด้านข้อเท็จจริงทาง
สังคม แบบการศึกษาด้านค่านิยมทางสังคม และแบบการศึกษาด้านพฤติกรรมทางสังคม สิ่งที่ถือว่า
น่าตื่นเต้นมากที่สุดของทฤษฎีสิทธิและเสรีภาพของสตรีในสังคมวิทยา ก็คือการเสนอแนวทัศนะที่ดู
เหมือนจะเป็นการทำลายงานที่กั้นระหว่างแบบการศึกษาทั้ง 3 แบบ ในสังคมวิทยาที่กล่าวมาแล้ว
โดยแสดงให้เห็นว่าชีวิตทางสังคมเป็นเรื่องของการประสานกันระหว่างกระบวนการทางพฤติกรรม
ที่มีได้เกิดโดยอัตโนมัติต่าง ๆ ที่มีส่วนในการกำหนดสถาบันและโครงสร้างทางสังคม และการ
นิยามกระบวนการต่าง ๆ โดยปัจเจกบุคคลและส่วนรวมต่าง ๆ นอกเหนือไปจากการเปรียบเทียบ
แนวความคิดต่าง ๆ ให้เห็นในชีวิตทางสังคม ทฤษฎีสิทธิและเสรีภาพของสตรียังได้พยายามที่จะ
สังเคราะห์แนวความคิดต่าง ๆ ดังกล่าวในรูปของทฤษฎีทางสังคมที่อยู่กรอบของแบบการศึกษาที่มี
อยู่เดิมในสังคมวิทยา ในบทนี้เราจะได้กล่าวถึงประเด็นปัญหาพื้นฐานที่เสนอโดยนักทฤษฎีสิทธิและ
เสรีภาพของสตรี พิจารณาโดยสังเขปเกี่ยวกับพัฒนาการของแนวความคิดของนักทฤษฎีเกี่ยวกับสตรี
โดยเฉพาะในวงการของสังคมวิทยา ต่อจากนั้นก็จะได้พิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับทฤษฎีเกี่ยวกับ
สตรีต่าง ๆ ที่ปรากฏชัดในพัฒนาการที่ผ่านมา ส่วนสำคัญของบทนี้จะได้อภิปรายถึงหลักการที่
สำคัญ ๆ ของทฤษฎีสิทธิและเสรีภาพของสตรีในสังคมวิทยา

ปัญหาพื้นฐานทางด้านทฤษฎี

สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญของทฤษฎีสิทธิเสรีภาพของสตรีปัจจุบัน ก็คือคำถามง่าย ๆ
ที่ว่า "แล้วสตรีจะเป็นอย่างไร? หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ในสถานการณ์ใดก็ตามที่ได้รับการศึกษา
วิเคราะห์ จะมีความเกี่ยวข้องกับสตรีอย่างไร? ถ้าไม่มีการกล่าวถึงสตรี เพราะเหตุใด? หรือว่า
ถ้ามีการกล่าวถึง จริง ๆ แล้วสตรีทำอะไรอยู่ สตรีมีประสบการณ์ในสถานการณ์นั้นเช่นไร?
คุณประการของสตรีในสถานการณ์นั้นเป็นอย่างไร? มีความหมายต่อสตรีนั้น ๆ อย่างไร?

ผลของความพยายามที่จะตอบปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ ของผู้ที่สนใจด้านสตรีคือ ปัญหาที่
เกี่ยวกับฐานะและบทบาทของสตรี ก่อให้เกิดผลที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงการ
ปฏิวัติเลยทีเดียว ที่น่าสนใจอย่างมากซึ่งเป็นการค้นหาของนักวิชาการร่วมสมัย ก็คือสิ่งที่ถือกันว่า